

Sønderjylland.

De Sønderjyske Landsdele.

En Monumentpark paa Dybbøl Skanser. Som en af de Kunstnere, der har haft den Lykke at overvære den storstilede, uforglemmelige Fest paa Dybbøl Banke, og oplevet den gribende Stemning, der raadede paa dette af saa mange danske Heltes Blod vædede Sted, kan jeg ikke undlade at fremkomme med en Tanke, som jeg vilde ønske kunde vinde Tilslutning hos hele det danske Folk.

Hvis danske Kunstnere vil give Udtryk for denne for vort gamle Danmark saa betydningsfulde historiske Begivenhed, kunde dette vel næppe ske bedre end ved paa Dybbøls blodvædede Skanser at rejse det Landsmindedesmærke, der i en størstilet Form kunde vidne om den Dag, da Retten vandt Sejrr over Uretten, som kunde samle al Danskhed i Aarhundreder i Bevidstheden om, at det, der nu igen er sammenføjet, ingen Sinds mere skal adskilles.

Jeg tillader mig gennem disse faa Ord at henlede Opmærksomheden paa denne Tanke om en Monumentpark paa Dybbøl Skanser; uden at forandre Terrænet, der netop danner en saa pragtfuld, naturlig Basis for Mindesmærker.

Her kan Heltene samles, genopstandne under Kunstnerens Haand, omkring den Park som Danmark yder dem og deres helsemodige Kamp, pegende paa Nutiden og ud mod Fremtiden og som en manende og kaldende Røst mod Syd. Dybbøl Banke maa i al Fremtid staa som et Kultursymbol og Danskhedens Symbol og Værn.

p. t. Fane.

Heinrich Dohm.

En ny Partigruppe.

Det H. P. Hanssenske Parti stiftet. Den hidtidige nordslesvigske Gruppens Tillidsmænd afholdt i Gaar et Møde paa „Folkheim“ i Aabenraa for at drøfte Spørgsmaalet om den fremtidige Politik. Mødet var besøgt af ca. 300 Tillidsmænd fra alle Egne i Nordslesvig. Der førtes en længere Diskussion.

Der vedtoges efter Forhandlingen enstemmigt at danne en sønderjysk Gruppe, hvorefter Gruppens Program udarbejdes af et nedsat 12 Mands Udvalg. Programmet, der vedtoges enstemmigt, havde følgende Ordlyd:

Under Hensyn til, at der i Overgangstiden paatvinger sig mangfoldige særlige sønderjyske Spørgsmaal, som vi ønsker løste efter rent saglige Synspunkter, og at Sønderjyderne hidtil har været optaget af den nationale Kamp og de mange Opgaver, den har stillet, at de i stor Udstrækning endnu ikke har sluttet sig til noget af de bestaaende politiske Partier, vil vi ved de forestaaende Rigsdagsvalg opstille vore egne Kandidater paa følgende Program:

§ 1. Partiets Navn er „Det sønderjyske Venstre“.

§ 2. „Det sønderjyske Venstre“ vil energisk varetage den samlede Befolknings Interesser i Overgangstiden. Dets Hovedopgave er at gennemføre de sønderjyske Landsdeles Sammenslutning med det øvrige Rige paa en sund, rolig og frisindet Maade og i en muligt kort Overgangstid.

§ 3. „Det sønderjyske Venstre“ vil bl. a. virke hen til, at Invalidere og de faldnes efterladte støttes i vid Udstrækning, at Rettigheder, som vore Arbejdere har erhvervet efter den tyske sociale Lovgivning, opretholdes i fuldt Omfang, at vort Trafikvæsen med Henblik paa vore nye Handelsforbindelser Nord paa hurtigst muligt omdannes og nybygges efter en stor, samlet Plan, og at vore Byers hurtige Opkomst og Ligestilling med andre danske Provinsbyer ikke hemmes af de store Gældbyrde, som Krigen og Fremmedherredømmet har paatvunget dem, og at det

sønderjyske Landbrug hurtigst muligt faar Del i alle de Foranstaltninger til Landforurets Fremme, som den danske Lovgivning hjemler, og at der hurtigst muligt aabnes Adgang til Oprettelse af Husmandsbrug, og at fremskynde Reformer indenfor de Grene af Lovgivningen, hvor de i de sønderjyske Landsdele bestaaende Lovbestemmelser foretrækkes af Befolkningen som bedre og mere tidssvarende end de tilsvarende danske.

§ 5. „Det sønderjyske Venstre“ vil træde i Skranken for en frisindet, human og retsindig Nationalitetspolitik. Det vil vaage over, at Fortidens Fejlgreb undgaaes. Det vil bekæmpe al Tvangspolitik, men træde i Skranken for fuld Kulturfrihed.

§ 6. „Det sønderjyske Venstre“ tiltror sig Evne til at fremme denne og lignende Opgaver med særlig Sagkundskab, og det vil søge at fremme dem i loyalt Samarbejde med Regeringen og alle Partier, men samtidig vil det efter al Evne medvirke i det almindelige Lovgivningsarbejde, søge den politiske Udvikling fremmet i frisindet og fremskridtsvenlig Retning, træde i Skranken for sociale Reformer og søge at lede Forholdet mellem Arbejdere og Arbejdsgivere ind i et sundt og roligt Spor, og under det politiske Arbejde vil „Det sønderjyske Venstre“ altid stille vort Folks store og almene Interesser, vort Samfunds Trivsel og vort Fædrelands Vel i Forgrunden.

H.P. Hanssens Politik.

Ogsaa Hr. J. C. Christensen tager Afstand fra hans Gruppelolitik. Hr. H. P. Hanssens Virksomhed for at skabe en særlig nordslesvigske Gruppe i den danske Rigsdag og saaledes vedligeholde en Slags usynlig Grænse mellem Danske og Syd og Nord for Kongeaen vækker betydelig Opsigt og Bekymring i vide Kredse, og den fremkaldte tillige en Modstand, som vokser fra Dag til Dag. Flensborggruppen, der efterhaanden har faaet en overordentlig stor Magt og Indflydelse selv i H. P. Hanssens bedste Egne, har længe med stor Styrke vendt sig mod de separatistiske Aabenraa-Bestrebelse. Vi har fra konservativ Side aldrig lagt Skjul paa de Farer, vi mener er forbundne med en saadan Særpolitik, og nu har ogsaa Hr. J. C. Christensen taget bestemt Afstand fra den.

Venstres Fører udtaler bl. a. overfor „København“, at han mener, H. P. Hanssens Politik er forkert. Det vil heller ikke være klogt af Nordslesvigerne, tilføjer han, at staa i en Særgruppe udenfor Partierne. Naar det drejer sig om særlige sønderjyske Spørgsmaal, vil de have langt større Fordele af at have Representanter i de forskellige Partier, saa de paa Partimøderne kan forklare, hvordan de ser paa Forholdene.

Hr. J. C. Christensens Ræsonementer er slaaende og retsindige, men om de vil gøre noget Indtryk paa Sønderjyderne tidligere Fører, er vistnok mere end tvivlsomt. Efter hvad vi erfarer, er H. P. Hanssen allerede meget langt fremme med sit forberedende Arbejde. Han har flere Hundrede Tillidsmænd i Virksomhed ude omkring i Sognene, og „Hejmdal“ snakker bratt op om, at man endnu ikke i Nordslesvig har Raad til at kaste sig ind i Partipolitik, hvorfor Bladet er meget misfornøjet med, at man allerede har begyndt at holde Partimøder.

Det lader da saaledes virkelig til, at Hr. H. P. Hanssen, som saa ulykkeligt og skæbnesvangert greb ind i det sønderjyske Spørgsmaal, da der endelig langt om længe aabnedes sig en Mulighed for ren hel og god Løsning, nu efter den faldne Afgørelse vil drive en Politik, som ikke er egnet til at gavne vort Fædreland. Og naar det er Tilfældet, er der ikke andet at gøre end med fuld Kraft at tage Kampen op imod ham.

Der er saa meget mere Grund for de borgerlige Partier til at

gøre dette, som G.-S.-Partierne yder Hr. H. P. Hanssen en Støtte, der virker lidt mistænkeligt. „Flensborg Avis“ gør da ogsaa opmærksom paa, at naar Hr. H. P. Hanssen nu proklamerer en nordslesvigske Særpolitik, medens han tidligere vilde have, at Kongea-Grænsen skulde slettes ganske og aldeles, er det, fordi han vil ride ind i den danske Rigsdag med nogle Følgesvende. Han vil eller kan ikke bryde Forbindelsen med de Radikale, som fra Ungdommen har staaet hans Hjerte saa nær. Han kan heller ikke aabent erklære sig radikal. Kunde han faa Indpas i Venstre som radikal Brobygger og arbejde for en Sammenslutning med let tilsløret radikal Ledelse, vilde han være i sit Es. Det eneste Parti, som ikke vil opstille Liste i Nordslesvig, er det radikale. Det kan nemlig nøjes med den nordslesvigske Gruppe til at forberede Jorden.

Naar man erindrer Hr. H. P. Hanssens virksomhedsfulde og skæbnesvangre Samarbejde med den radikale Regering, vil man ikke være i Tvivl om Rigtigheden af denne Betragtning.

Det er god Latin blandt Radikale at se bort fra nationale Farer, naar blot man fremmer Partiets Interesser, det har vi set saa mange og saa sørgelige Eksempler paa. Men herimod er vi efterhaanden en Del, som vender os, og det bliver ikke anderledes, fordi det er Hr. H. P. Hanssen, som kæmper for radikale Ideer.

De tyske Præster i Nordslesvig.

Deres Forbliven ligger i Menighedens Haand. Bladet „Danskere“ i Haderslev meddeler, at Spørgsmaalet om de tyske Præsters Forbliven i deres Embeder skal afgøres ved hemmelig skriftlig Afstemning i Menighederne, som derved faar en Mulighed for at komme af med en Præst, naar de ikke har Tillid til ham som Sjelesørger, og naar de mener sig berettiget til og bedre tjent med at faa en ny Præst.

Denne Ordning har, skriver Bladet, sine Mangler. Den kan misbruges baade af Præst og Menighed. Adskillige Præster er allerede faldne for Fristelsen til at arbejde eller lade arbejde for deres Forbliven i Embedet. Og der er vel ogsaa Menigheder, som vil tage kødeligt paa Tingene og søge at komme af med en troende Præst. Vi tror dog, at disse Tilfælde vil blive faa og af forholdsvis ringe Betydning mod dette, at det nu virkelig bliver lagt i Menighedens Haand under eget Ansvar at ordne Præstespørgsmaalet i Sognet.

Man har fra visse Sider absolut krævet en Generalafskaffelse af alle Præster, medens til Gengæld en Sammenslutning af Præsterne har gjort sig betydelige Anstrengelser i Ribe og København for at undgaa, at deres Skæbne blev afgjort af Menighederne. Vælgerforeningens kirkelige Udvalg har imidlertid uvægerligt overfor Kirkeministeriet stadig fastholdt sit Krav om Menighedsafstemning angaaende Embedernes Nybesættelse eller ikke, og det er dette Krav, som nu om et halvt Aars Tid vil ske Fyldest.

Fra Kongerejsen.

Kongen og Børnene. Da Kong Christian i Torsdags Aftes ventedes tilbage til Haderslev efter hans Tur ud over Landet, lagde man Mærke til, at der ved „Dannebrog“ stod en lille sortklædt Pige og ventede. Den lille Pige ventede taalmodigt Time efter Time, indtil Kongens Automobil kom køllende, og Kongen steg ud for at begive sig til Middagen. Den lille Pige var da entret paa „Dannebrog“, og hun løb herhen imod Kongen, der straks saa, at hun havde noget særligt paa Hjerte. Kongen bøjede sig ned mod den lille Pige, der i det samme slaar begge Hænder omkring Kongens Hals, og grædende spørger:

„Vil Do it' fo' min Far fri, Kong'!“

„Hvad er der med din Far,“

spurgte Kong Christian, men den lille Pige kunde ikke give nærmere Besked, kun at hendes Fader ikke var fri, og det maatte Kongen kunne besørge! Kong Christian trøstede den Lille, og efter Middagen viste han, at han ikke havde glemt den lille, troskyldige Pige. Han henvendte sig til Politimesteren og Dommeren og bad dem undersøge, hvor den lille Piges Fader var, og foranledige, at han „blev fri.“

Kongen viste forøvrigt, at han heller ikke havde glemt sin første lille Veninde fra Indtoget, den lille Pige, han løftede op paa sin Hest. Kongen paalagde meget bestemt Hr. Refshauge at tilvejebringe den lille Piges Adresse. Saa hører hun sikkert nærmere fra den kongelige Rytter.

Dansk Langmodighed.

Der klages i sønderjyske Byer over, at offentlige Opslag m. m. endnu flere Steder er affattede i det tyske Sprog. Forleden Dag var der et Blad, som meddelte, at den preussiske Ørn endnu ikke var taget ned fra Byens Raadhus. Bladet fandt dette ganske usømmeligt, hvilket Synspunkt enhver dansksindet Mand naturligvis kan slutte sig til.

Nu meddeler „Dybbøl-Posten“, at naar man i denne Tid passerer Pontonbroen, faar man Lejlighed til at konstatere den sørgelige Kendsgerning, at alle Opslagene der endnu er tyske, iøvrigt ogsaa, at der er Folk ansat der, som enten ikke vil eller ikke kan tale Dansk. Opslagene er endogsaa nymalede, efter at der er indført Kronebetaling. Mindst 90 Procent af dem, der nu passerer Broen, og saa godt som alle Fremmede, læser bedre Dansk end Tysk. Vilde det da ikke være paa sin Plads, om Byen sørgede for, at Opslagene blev i Befolkningens Sprog, og ikke i nogle af Broopsynsmændenes eller Borgmesterens. Det er dog for galt, at man fra Byens Side mener at kunne fortsætte Fortydkningen selv under dansk Styre.

„Dybbøl-Posten“ henstiller til de paagældende Myndigheder, at de tyske Opslag fjernes, og det straks, inden Genforeningen.

Forhaabentlig sker dette. Dansk Langmodighed kan virkelig ogsaa drive det for vidt!

De, der kan rejse, og de, der maa blive.

Ved den danske Stats Overtagelse af de sønderjyske Baner gik en stor Del af det underordnede tyske Personale over i dansk Tjeneste. Afskeden var ikke alle Vegne hjertelig. Dog var der selvfølgelig Steder — saaledes f. Eks. i Vamdrup — hvor de, der blev, og de, der gik, skiltes i god Forstaaelse. Anderledes i Flensborg, hvor ogsaa en Del Personale tog deres Tøj og gik mod Nord. En af dem fortæller saaledes til „Kolding Avis“, at fra det Øjeblik, det blev bekendt, at han gik over i dansk Tjeneste, fik hans Søn hver eneste Dag Prygl i Skolen, saa han tilsidt maatte tage ham ud.

Det Personale, der blev i tysk Tjeneste, fik et lille „Extraben“ paa 100 Mark. De andre fik selvfølgelig intet. Der var dog en, som ventede med at gaa over i dansk Tjeneste, til han havde indkasseret Præmien.

Da den før omtalte Jernbemand rejste op for at melde sig til Tjeneste hos Danskerne, havde han ikke andet Pas end den danske Ansættelse og et Fripas, som var sendt ham. Pasrevisionen lod ham vide, at han kunde slippe igennem paa disse Papirer, men han vilde ikke faa Tilladelse til at vende tilbage til sin Familie, der endnu boer i Flensborg. Saaledes behandles de, der kan rejse, men hvorledes bliver deres Lod, som maa blive?

De, der kender blot en lille Smule til Tyskerne, ved desværre alt for godt, hvorledes Fremtiden vil forme sig for de forladte og forraadte i Flensborg.

Genforeningen. De 7 Sogne

vil under Ribe Amt. Bladet „Dannevirke“ har henvendt sig til forskellige Mænd i de syv sønderjyske Sogne, som nu er lagt ind under Ribe Jurisdiktion, og bedt dem udtale sig om, hvorvidt disse Sogne ogsaa ønsker at komme ind under Ribe Amt.

Alle de adspurgte svarede, at man af praktiske Grunde ønskede at komme under Ribe Amt. Fra gammel Tid er Ribe de 7 Sognes Købstad.

Hilsner fra Broderlandene.

København, 9. Juli. Efter Klokkeringen mellem Kl. 11 og 12 fejrede den svenske Koloni i Kø-

benhavn Genforeningen ved en Højtidsgudstjeneste i Gustafskyrkan. Til Stede var foruden Gesandten og det svenske Gesandtskabs og Konsulats Personale talrige Medlemmer af Kolonien. Legationspræst Boman talte om Dagens Betydning, ikke blot for Danmark, men for hele Norden. Han gav herved Udtryk for den Glæde, det svenske Folk følte over Sønderjyllands Hjemvenden til Moderlandet, og han bragte hele det svenske Folks varme Lykønskning og oprigtige Ønsker om det danske Broderfolks lykkelige Fremtid.

Kvitteringer.

Japanmissionen:

Før kvitteret, se Kbl. Nr. 32	\$2236.78
Rockfield, S. Dak., Ladies Aid	10.00
Cedar Falls, Ia., Nazareth Mgh.	25.00
Elk Horn, Ia., Lauritz Peitersen	2.50
Minneapolis, Minn., Dr. M. J. Jensen og Miss Marie Jensen	10.00
Brookville, Minn., Fredsminde Mgh.s Kvindef.	10.00
Coulter, Ia., Offer ved Pastor Buschs Møde	44.77
Rowan, Ia., Mrs. Theo. Hansen	2.00
Minneapolis, Minn., N. G. Hansen og Hustru	25.00
Ferndale, Calif., Vor Fr. Mgh. Offer ved Inadomis Møde	28.05
Audubon, Ia., (Byen) Offer ved Pastor Buschs Møde	28.55
Blair, Neb., Offer ved Past. Buschs Møde	46.00
Racine, Wis., Offer ved en fælles Gudstjeneste af Pastor Busch	197.23
Wisconsin Kreds Y. P. League	100.00
Tilsammen	\$2765.88

Indianermissionen.

Før kvitteret, se Kbl. Nr. 32	\$1008.17
Rockfield, S. Dak., Ladies Aid	10.00
Cedar Falls, Ia., Nazareth Mgh.	25.00
Elk Horn, Ia., Lauritz Peitersen	5.00
Oaks, Okla., Overskud fra Kostskolen	100.00
Minneapolis, Minn., D. M. J. Jensen og Miss Marie Jensen	10.00
Minneapolis, Minn., N. G. Hansen og Hustru	25.00
Tilsammen	\$1183.17

Indremissionen.

Før kvitteret, se Kbl. Nr. 29	\$1118.80
Elk Horn, Ia., Lauritz Peitersen	5.00
Minneapolis, Minn., Dr. M. J. Jensen og Miss Marie Jensen	10.00
Tilsammen	\$1133.80

Utahmissionen.

Før kvitteret, se Kbl. Nr. 32	\$699.08
Minneapolis, Minn., Dr. M. J. Jensen og Miss Marie Jensen	10.00
Minneapolis, Minn., N. G. Hansen og Hustru	15.00
Ferndale, Calif., Vor Fr. Mgh. (alle Mrs.) H. Martensen, H. Andersen, Th. Jacobsen, H. Christiansen, Boh. Christiansen, P. H. Christiansen, hv. \$1, J. N. Lund, H. M. Bonnicksen, hv. 50c	7.00
Tilsammen	\$731.08

Skolekassen.

Før kvitteret, se Kbl. Nr. 32	\$599.75
Racine, Wis., Vor Fr. Mgh.	50.00
Wisconsin Kreds Y. P. League	100.00
Tilsammen	\$749.75

Queenslandsmissionen.

Før kvitteret, se Kbl. Nr. 32	\$189.11
Minneapolis, Minn., N. G. Hansen og Hustru	15.00
Tilsammen	\$204.11

Lutheran World Service Campaign.

Før kvitteret, se Kbl. Nr. 31	\$9623.75
Penn Yan, N. Y., St. Pauli Mgh.	12.00
Tilsammen	\$9635.75

Til Minde om Slesvigs Genforening med Danmark, til en ny Kirke i København.

Før kvitteret, se Kbl. Nr. 32	\$131.65
Cedar Falls, Ia., Nazareth Mgh.	29.00
Trufant, Mich., St. Thomas Mgh.	22.50
Racine, Wis., Vor Fr. Mgh.	62.50
Tilsammen	\$245.65

Til Køb af Land ved Skolen.

Før kvitteret, se Kbl. Nr. 29	\$2335.25
Oaks, Okla., Pastor N. L. Nielsen	50.00
Tilsammen	\$2385.25

Bygge- og Skolefond.

Før kvitteret, se Kbl. Nr. 32	\$5868.67
Beresford, S. Dak., Pastor A. V. Nielsen og Hustru	200.00
Tilsammen	\$6068.67

Blair, Nebr., den 12. Aug. 1920. Med Tak modtaget!

Otto Hansen.